

Trakasserier och kränkande särbehandling

Alla medarbetare i Lunds kommun ska erbjudas en trygg arbetsmiljö där alla möts av respekt. I detta ingår att inte utsättas för kränkande särbehandling, sexuella trakasserier eller andra former av trakasserier. Alla medarbetare, även du, har ett gemensamt ansvar för att aktivt verka för ett positivt arbetsklimat och för att ingen utsätts för kränkande särbehandling.

Vad är kränkande särbehandling och trakasserier?

Kännetecknet för kränkande särbehandling och trakasserier är att de är ovälkomna eller oönskade för den som blir utsatt. De gör också att den som utsätts förhindras att utföra sitt arbete eller på annat sätt känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Vem som helst kan drabbas av kränkande särbehandling och trakasserier.

Varje individ avgör vilket uppträdande som kan accepteras och vad som upplevs som kränkande. Det är inte ovanligt att den som blivit utsatt i efterhand tänker att det nog inte var så farligt eller att det var ens eget fel, men om det inte känns bra i stunden när det händer så är det antagligen för att det inte är okej. Alla reagerar olika på att bli utsatta för trakasserier eller kränkningar. Man kan t.ex. bli arg, osäker, ledsen eller rädd.

Trakasserier och kränkande särbehandling kan ha samband med, men är inte begränsade till:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder
- Könsoverskridande identitet eller uttryck

Andra exempel på kränkande särbehandling är:

- att systematiskt ignorera en arbetstagarare
- att undanhålla information
- att frysa ut någon ur gemenskapen

- att kritisera eller förlöjliga någon inför andra
- att förtala eller nedsvärta någon
- att sjukförklara någon
- att omotiverat frånta eller förändra arbetsuppgifter eller arbetsrum
- att kontrollera medarbetaren utan dennes vetskap och med skadande syfte
- att förnedra någon

- Sexuella trakasserier innebär ovälkommet uppträdande grundat på medarbetarens kön och/eller av sexuell natur. Sexuella trakasserier kan inkludera ovälkommet fysiskt, verbalt eller icke-verbalt uppträdande.

Läs mer om trakasserier och kränkande särbehandling:

Exempel på situationer som kan uppstå på praktiken

<http://www.do.se/lattlast/vad-ar-diskriminering/>

<http://www.umo.se/vald--krankningar/>

Om du drabbas av trakasserier eller kränkande särbehandling

Det är aldrig du som utsätts som har gjort något fel! Ansvaret ligger alltid på den som utsätter någon annan för trakasserier eller kränkande särbehandling.

- **Säg ifrån direkt!** Gör klart för den som trakasserar att du upplever dig utsatt för trakasserier eller särbehandling och be personen att sluta. Det kan vara svårt att säga ifrån och om du inte vill göra det till personen som utsatt dig, prata med din handledare eller ta direkt kontakt med oss på Sommarpraktik i Lund så hjälper och stöttar vi dig. Du kan ringa eller maila oss! 046-359 84 68 sommarpraktik@lund.se

- **Ta kontakt med oss på sommarpraktik i Lund.** Vi vill träffa dig så fort som möjligt så att du kan berätta för oss vad som har hänt. Det kan vara bra för oss att anteckna det du säger som ett stöd så att både du och vi minns. Det som är viktigt att anteckna är händelseförloppet och inte dina känslor eller tankar kring det. Är det något speciellt du vill utelämna så behöver vi inte skriva ner det. Anteckningarna förvaras inlåsta och kommer att förstöras när de inte behövs mer. När du talar med oss så går det du säger under sekretess och det journalförs inte. Ibland är vi dock tvungna att lämna information vidare till andra socialarbetare om det är så att vi misstänker att du på något sätt far illa. Då talar vi med någon annan inom socialtjänsten som är bättre lämpad att hjälpa dig. Detta är självklart något vi pratar med dig om ifall det skulle bli aktuellt.

- **Om du är under 18 år kommer vi att behöva tala med din vårdnadshavare.** Du bestämmer om du vill berätta själv först, om

du vill att vi ska göra det tillsammans, eller om vi på sommarpraktik ska göra det.

Vad händer sedan

- **Du behöver inte gå tillbaka till praktikplatsen.** Om vi hittar en annan praktikplats kan du få börja där i stället men annars får du ersättning för dina förlorade dagar oavsett. Vad som har hänt dig är ingenting som andra praktikanter får någon information om.
- **När vi har fått information av dig som har blivit utsatt uppmanar vi dig till att polisanmäla händelsen om det är ett brott som du har utsatts för.** Vi erbjuder att finnas med som stöd vid eventuell anmälan och vi kan också stå som anmälare om du inte själv vill göra det. Mer information om vad som händer vid en polisanmälan finns längre ner.
- **Du erbjuds att tala med någon på Stödcentrum.** Där har dem kunskap och erfarenhet av att möta personer som har utsatts för liknande händelser som du har utsatts för. Det är inget tvång att tala med dem men det kan vara skönt att träffas en eller två gånger och gå igenom vad som hänt med någon som har hört liknande saker förr och är vana vid att ge råd i dessa situationer. Du kan vara anonym och samtalen går under sekretess och journalförs inte. Även dina vårdnadshavare kan vända sig till Stödcentrum om dem vill.
- **Vi har som ansvar att snabbt agera om misstanke om kränkande särbehandling eller trakasserier finns på en av våra praktikplatser.** Vi måste ta kontakt med praktikplatsen för att vi vill att dem ska veta vad som har hänt och att vi inte accepterar sådant beteende. Vi vill inte att någon annan ska behöva vara med om liknande saker som du har varit med om. Vi vill därför att arbetsplatsen vidtar åtgärder och att det får konsekvenser för personen som har utsatt dig så att hen förstår att det inte är acceptabelt. Om du är rädd för att du genom detta förlorar en bra referens och missar att få ett intyg så kan vi på Sommarpraktik i Lund alltid skriva ett intyg till dig.

Hur går en polisanmälan till och vad händer sedan?

1. Anmälan

Alla kan anmäla brott eller misstanke om brott till polisen. Om anmälan är akut ringer du alltid 112. Annars kan du anmäla genom att gå till polishusets reception, ta en kölapp och göra en muntlig anmälan. Vi kan följa med om du vill. Själva anmälan är inget förhör, men du ska vara beredd på att kunna lämna en kort redogörelse för det som har hänt. Vissa tycker det är jobbigt att göra en sådan redogörelse i receptionen, då kan man antingen anmäla via telefon på nummer 114 14, via ett formulär på

polisens hemsida eller via ett skriftligt brev. Vi hjälper dig om du vill.

2. Förundersökning

När anmälan har kommit in beslutar polis eller åklagare om det ska inledas en förundersökning eller om ärendet ska läggas ner. När en anmälan väl har gjorts kan du själv inte besluta att ta tillbaka anmälan eller lägga ner ärendet, det är polisen som avgör det. Finns det inga bevis eller om ord står mot ord är det ganska vanligt att förundersökningen läggs ner utan att den som blivit anmäld kontaktas. Även om förundersökningen läggs ner så försvinner inte själva anmälan. Om det kommer ny information eller om personen blir anmäld igen kan anmälan tas upp igen. När det är barn under 18 som är målsägande får förundersökningen ta maximalt 3 månader.

3. Målsägandeförhör

Målsäganden är den person som har blivit utsatt för brott. Ibland sker det första förhöret med målsäganden direkt när anmälan görs, men ofta dröjer det en tid innan målsäganden blir kallad på förhör. Efter förhöret görs en ny avvägning om förundersökningen ska läggas fortsätta eller läggas ner. Man kan ta med sig en anhörig på förhöret om man vill det.

4. Bevis

När förundersökningen har inletts ska polisen eller åklagaren samla in bevis. Bevis kan vara allt från foton, vittnen, facebook- och instagraminlägg eller skador. Det är därför viktigt att du sparar all information och skriftlig kommunikation som berör brottet.

5. Gärningspersonen hörs

Polisen har ingen skyldighet att berätta för den som anmäler när de kommer att kontakta den misstänkte. Men man kan meddela polisen om att målsägande (du) vill ha information om det som sker i ärendet, och specifikt information kring när den som misstänks blir kontaktad av polisen. Det räcker med att säga "jag vill att ni kontaktar mig när den misstänkta vet".

6. Skydd för den som anmält eller är vittne

Du kan alltid få bearbetande stöd och praktisk hjälp via Stödcentrum. Det är väldigt ovanligt att den misstänkte, eller någon annan, utsätter målsägande för hot eller skada. Om den misstänkte skulle kontakta målsäganden och exempelvis uppmana den att ta tillbaka anmälan är det ett allvarligt brott i sig. Vi värnar om att den som känner oro har en plan för hur den skulle agera om det skulle uppstå en hotfull eller farlig situation: att den har ett telefonnummer den skulle kunna ringa och en plats som den skulle kunna ta sig till uttänkt. Men det är väldigt ovanligt att det behövs.

7. Åtal och huvudförhandling

Om polisen eller åklagaren anser att det finns tillräcklig bevisning för att fälla den misstänkte väcker de åtal som leder till en huvudförhandling. Huvudförhandling är det som i vanligt tal kallas för rättegång. Huvudförhandlingen sker i Tingsrätten i Lund. När det är barn som är målsäganden kan man ansöka om ett målsägarbiträde, det vill säga en person som fungerar som ett extra stöd för barnet under själva rättegången. Vid rättegången deltar domare, protokollförare, åklagaren och den misstänkte, som nu kallas den tilltalade. Andra personer som ofta är med är den tilltalades försvarsadvokat och vittnen. Om barnet som utsatts för brott ska vara med beror huvudsakligen på vilket brott det gäller samt barnets ålder och mognad. Barnet, d.v.s. målsäganden, kan ha stöd av ett målsägandebiträde eller en särskild företrädare under rättegången. Barnet har även rätt att ta med en stödperson, t.ex. vårdnadshavaren eller någon annan som barnet har förtroende för. Vid behov ska en tolk vara med.

8. Dom och överklagande

När rättegången är avslutad ska domstolen bestämma domen. Ibland meddelas den direkt efter rättegången men ofta får man vänta två veckor eller längre. En part som inte är nöjd med tingsrättens dom kan överklaga den till hovrätten. Information om hur det går till finns i domen.